

جنگ و تجارت

با الهام از هشت سال دفاع مقدس و مدل تجارت ایرانی

www.ketab.ir

تالیف و گردآوری:

سید محمد علی رسولی

سرشناسه	: رسولی، سیدمحمدعلی، ۱۳۵۵
عنوان و نام پدیدآور	: جنگ و تجارت: با الهام از هشت سال دفاع مقدس و مدل تجارت ایرانی / تالیف و گردآوری سیدمحمدعلی رسولی.
مشخصات نشر	: تهران: منشور سمیر، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۲۲۷ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۷-۳۶۴-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ -- جنبه‌های اقتصادی
موضوع	: Iran-Iraq War, 1980-1988 -- Economic aspects
موضوع	: جنگ -- جنبه‌های اقتصادی -- ایران
موضوع	: War -- Economic aspects -- Iran
رده بندی کنگره	: ۱۶۱۲DSR
رده بندی دیویی	: ۰۸۴۳/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۹۶۵۳۵

جنگ و تجارت

(با الهام از هشت سال دفاع مقدس و مدل تجارت ایرانی)
تالیف و گردآوری: سید محمد علی رسولی

ناشر: منشور سمیر

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول-۱۴۰۰ / قیمت: ۱۵۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۶۷-۳۶۴-۸

حق چاپ: ۱۴۰۰، انتشارات منشور سمیر www.manshoorsamir.ir

همه حقوق محفوظ است. هرگونه نسخه برداری، اعم از زیراکس و بازنویسی، ذخیره کامپیوتری، اقتباس کلی و جزئی (به جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی و اقتباس در گیومه در مستندنویسی و مانند آن‌ها) بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

فهرست

۷.....	مقدمه
۱۷.....	فصل اول ارزیابی استراتژیک
۲۹.....	فصل دوم در صحنه جنگ
۴۷.....	فصل سوم عملیات پل نادری
۵۱.....	فصل چهارم عملیات آفندی و پدافندی شمال آبادان
۵۵.....	فصل پنجم عملیات نصر
۶۳.....	فصل ششم عملیات توکل
۶۹.....	فصل هفتم عملیات ضربت ذوالفقار
۸۱.....	فصل هشتم جنگ در سال ۱۳۶۰
۸۷.....	فصل نهم مدیریت بازاریابی
۹۳.....	فصل دهم جنگ در سال ۱۳۶۱
۹۹.....	فصل یازدهم عملیات فتح المبین
۱۰۹.....	فصل دوازدهم عملیات بیت المقدس
۱۲۷.....	فصل سیزدهم استراتژی بازاریابی
۱۴۹.....	فصل چهاردهم عملیات رمضان نقطه عطف و تجربه
۱۶۱.....	فصل پانزدهم دلایل شکست برندها

۱۸۱	فصل شطنزدهم جنگ در سال‌های ۱۳۶۱ و ۱۳۶۲
۱۹۳	فصل هفدهم مدیریت بحران در سازمان‌ها
۲۶۳	فصل هیجدهم جنگ در سال‌های ۶۵ - ۱۳۶۴
۲۹۹	فصل نوزدهم نقش روابط عمومی و اثر تبلیغات
۳۰۹	فصل بیستم عملیات والفجر ۸ / آزاد سازی فاو
۳۵۱	فصل بیست و یکم اقتصاد و بازار چین
۳۶۷	فصل بیست و دوم جنگ در سال ۶۷ - ۱۳۶۶
۳۷۷	فصل بیست و سوم چالش‌های مدیریت بر منابع انسانی
۳۹۱	فصل بیست و چهارم قطعنامه ۵۹۸ شورای امنیت
۴۰۷	فصل بیست و پنجم قبول واقعیات در بازار امروز
۴۱۷	فصل بیست و ششم روغن نباتی قو

مقدمه

در طول تاریخ جمهوری اسلامی ایران و فراز و نشیب‌های بسیار اقتصادی و واکنش‌های عجیب و غریب سیاسیون در جوامع مختلف همواره دستاوردهای مثبت و منفی بسیار زیادی در اقتصاد ایران و بازار ایران به همراه داشته است.

آنچه در کتب تاریخی آمده است این است که جنگ اصلی از شهریور ۱۳۵۹ شروع شده که دولت عراق از زمین، آسمان و دریا به ایران حمله می‌کند و بخش‌های زیادی از ۵ استان ایران را اشغال می‌کند و بیش از ۲/۵ میلیون نفر آواره می‌شوند اما ذکر این نکته لازم است که قبل از این جنگ، جنگ دیگری نیز وجود دارد که نام این جنگ را می‌توان «جنگ ما قبل جنگ» نامید که در حدود دو سال و نیم بین ایران و عراق یک جنگ سیاسی وجود داشت که اگر آن جنگ دوم به وجود نمی‌آمد خود همین جنگ اول، یک جنگ جدی و از جمله بزرگترین حوادث بین ایران و عراق در طی ۱۰۰ سال اخیر محسوب می‌شد.

هیچگاه ثبات و نوسانات بازار قابل پیش‌بینی نبوده با شروع جنگ تحمیلی به یک شکل دچار تغییر شد در طول جنگ اقتصاد یک مسیر دیگری داشت در طول دوران پس از جنگ یا سازندگی یک سلسله تغییرات دیگری داشت و دوران تحریم‌ها دستخوش مشکلات ناشی از تحریم‌ها گردید و در دوران هدفمندی یارانه‌ها به سمت و سویی دیگر رفت نرخ تورم همواره در بررسی عام مردم قرار گرفت و هر کسی از تحلیل خود نسبت به نرخ تورم سخن می‌گوید و این که این نرخ و میزان اثربخشی مثبت و منفی آن در بازار ایران چه مقدار است و یا بوده است در اقتصاد تقریباً غیرممکن بود هیچگاه نتوانستیم ثبات را در یک بازار لمس کنیم و یا اگر ثبات در یک بازار مشاهده شد قطعاً رکود جای آن را گرفت همانند تمامی اقتصادهای دنیا عوامل سیاسی و روابط بین‌الملل و تجارت بین‌الملل قطعاً اثرگذار بوده است اما به دلیل کثرت اتفاقات سیاسی و منطقه‌ای همواره نگرانی سرمایه‌گذاری و تحلیل بازار وجود داشته است تنها عواملی که به عقیده بنده می‌تواند موثر باشد:

۱- تحلیل گذشته و تجربه

۲- شناخت دقیق موانع

۳- نگاه فرد از پایین به بالا بنابر شرایط موجود

اکثر قریب به اتفاق اقتصادهای برتر و موفق دنیا رشد و شکوفایی اقتصادی پس از یک دوره جنگ و تحمل سختی‌ها توسط عامه مردم و دولتمردان بوده است.

هشت سال دفاع مقدس بهترین درس و تجربه و تحلیل را به همراه دارد اگر بتوانیم از نگاه حمله و دفاع در جنگ بامدل‌های ایرانی پیاده‌سازی کرده و از روش‌های نوین تجارت با الهام از دفاع مقدس استفاده بهینه کنیم.

تمامی استراتژیست‌های برند و موفق در جهان تجارت و تجارت موفق را سرمشق از جنگ گرفته اند و تجارت را به جنگ تجارت نام گذاری می‌کنند کتاب هنر رزم سن زو و تجارت جنگ است آقای آل ریس دو مصداق از این نمونه هستند.

این حقیر در این نوشته سعی کردم مدل تجارت ایرانی را با الهام از یک به یک عملیات‌های هشت سال دفاع مقدس به رشته تحریر درآورم چرا که اعتقاد راسخ به این امر دارم اگر مردان و زنان اقتصادی ما اعم از دولتمردان و سرمایه‌گذاران مسیر مردان جنگی ما نظیر شهیدان دکتر چمران و سرلشگر فلاحی و سرلشگر بابایی و فکوری دوران و صیاد شیرازی و همت را بروند قطعاً پیروز میدان اقتصاد و تجارت خواهند بود. و از زاویه دیگر اگر این انسان‌های شریف اکنون بر مسند تجارت بودند حتماً حال و هوای تجارت رنگ و بویی دیگری داشت.

جنگ ما قبل جنگ

این «جنگ ما قبل جنگ» از تبعید حضرت امام^(ع) از عراق به فرانسه (پاریس) شروع می‌شود. حضرت امام بعد از حوادث سال ۱۳۴۲ ابتدا به ترکیه و سپس به عراق تبعید شدند که در آنجا نیز نوعی کنترل امنیتی و سیاسی توسط حکومت بغداد در اطراف امام وجود داشت. دولت عراق برای اینکه به رژیم شاه در مسایل مرزی فشار بیاورد در یک حد محدودی به انقلابیون اجازه می‌داد که به نجف و کربلا رفت و آمد کنند و با امام تماس داشته باشند و حتی شبکه رادیویی را نیز در اختیار انقلابیونی که طرفدار امام بودند قرار داده بود.

ظاهر کار نشان می‌داد دولت آقای حسن البکر با انقلابیون است لکن پس از اوج‌گیری مبارزات انقلابیون در سال ۵۶ این محدودیت نسبت به امام شدت گرفت و رفت و آمدها دیگر به سختی انجام می‌شد تا اینکه دولت عراق امام را مجدداً تبعید کرد و قرار بر این شد که امام به کویت بروند. امام تا مرز کویت رفتند ولی به یک‌باره امام را بازگرداندند و سپس به پاریس تبعید کردند. حضرت امام دلشان می‌خواست که به یک کشور اسلامی بروند و نگران بودند از اینکه به کشورهای غربی بروند.

این اولین بد رفتاری دولت عراق با ایران قبل از پیروزی انقلاب بود که نشان می‌دهد دولت عراق کاملاً در اختیار آمریکا قرار گرفته بود.

زمینه‌های شروع جنگ

در همین ایام صدام قبل از ریاست جمهوری و در دولت آقای حسن البکر در شورای عالی انقلاب عراق صحبتی می‌کند مبنی بر اینکه من نگران حوادث سال ۱۹۸۰ هستم چون احتمال می‌دهیم که روحانیون ایران موفق شوند و بتوانند یک حکومت مستقل تشکیل بدهند و ممکن است در سالهای آینده دولت ایران به عراق حمله کند.

قبل از پیروزی انقلاب، صدام شروع به زمینه‌چینی و ایجاد نگرانی در دولتمردان عراق در مورد اوضاع ایران نموده بود.

هنوز یک ماه از پیروزی انقلاب اسلامی نگذشته بود که درگیری‌های داخلی در گوشه و کنار ایران از جمله کردستان، سیستان و بلوچستان و خوزستان بوجود آمد و اغتشاشات داخلی اوج گرفت. اسنادی که از این جریانات به دست آمد نشان از آن داشت که در این شورشها سازمان اطلاعات و امنیت عراق دست دارد، مثلاً دولت عراق به کردها و دمکرات‌ها در کردستان ایران و همچنین به طرفداران خلق عرب در خوزستان تسلیحات فراوان می‌داد. عراقی‌ها در خرمشهر مدرسه‌ای برای فرزندان کارمندان کنسولگری عراق داشتند که این مدرسه به یک آموزشگاه نظامی تبدیل شده بود و بعدها که کمیته انقلاب اسلامی خرمشهر آنجا را گرفت مشخص شد که ۱۲ افسر عراقی رسماً در آنجا آموزش نظامی می‌دهند و نیرو تربیت می‌کنند.